

لوک ادب

لوک گیت

لوک گیت توں مُراد اے لوکاں دے گیت۔ ایہہ گیت لوک لکھدے نیں تے آپ ای گاؤندے نیں ایس لئی ایہناں نوں لوک گیت آکھیا جاندا اے۔ ایہہ گیت کسے شاعر دی تخلیق نہیں ہوندے ایس لئی ایہناں وچ سادگی، بے ساختگی تے عوامی پن ہوندا اے۔ کوئی فنی انگلاں نہیں ہوندیاں، کوئی زبان دی باؤٹ تے گھلاوٹ نہیں ہوندی سگوں ایہہ گیت فطرت دے نیرے ہوندے نیں۔

لوک گیت اوہناں خود رو پھلاں وانگوں ہوندے نیں جیہڑے مٹی دی زرخیزی پاروں دھرتی دی لکھ وچوں آپ مہارے پتھر پیندے نیں۔ فطرت دی ودی وچ پل کے جوان ہوندے نیں تے فیر اپنے دن سونے رنگاں نال دل تے دماغ وچ لہہ جان والی واشنا پاروں دھرتی نوں سہین بخشدے نیں۔

ایہہ لوک گیت کسے قوم دا اوہ انملا خزانہ ہوندے نیں جیہڑے وچ نہ صرف اوس قوم دی رحمت بہتل تے وسیپے دیاں من موبنیاں تصویراں بندیاں نیں سگوں ایہناں وچ اوس قوم دے وڈکیاں دے صدیاں دے تجربے، مشاہدے تے مت دیاں گلاں، قوم دا سبھا، اوہدیاں ریتاں تے مالاں، اوس دے ماضی دے جھلکارے (جس نے کدی پرت کے نہیں آؤنا)، دھرتی دارنگ، اوہدیاں فصلاں، ٹھاٹھاں مار دے دریا تے گیت گاؤندیاں یاں دا بیان ہوند اے۔

ایسے لئی سمندراں تے دریاواں دے کنڈھے وسن والیاں قوماں دے لوک گیتاں وچ دریاواں دیاں کانگاں، طوفاناں، بیڑیاں، ملاحاں تے جھکھراں دا رملد اے تے ریتلے علاقے دے لوک گیتاں وچ جھکھراں، صحراواں، ریت بریتے، ٹیلیاں ٹیلیاں تے نخلستاں دا ذکر موجود اے۔

انج ای پہاڑی علاقیاں تے ہرے بھرے میداناں دے لوک گیت اوہوں دی دھرتی، لوکاں دے سہاتے آ لے دوالے دیاں شیداں تے پھلاں دیاں شہوداں نال مہکدے نیں۔ ایہہ لوک گیت اصل وچ اوہ جذبے ہوندے نیں جیہڑے بالاں، زنانیاں، میاراں تے گھرواں دے مونہوں آپ مہارے نکلے موزوں لفظاں داروپ دھار لیندے نیں۔ ایس لئی ایہناں وچ بے ساختگی ہوندی اے۔ زبان وی بڑی سادہ تے ٹھیٹھ بول چال والی ہوندی اے۔ ہرے وچ کسے قسم دی گنجیل تے گھنڈی نہیں ہوندی۔ ایہو وجہ اے پئی ایہہ لوک گیت دلاں دیاں ڈونگائیاں وچوں اٹھدے نیں تے دلاں دیاں

ڈونگائیاں تیک اثر کر دے نیں۔ جیویں:

دو تاراں پتل دیاں
جدوں ماہی یاد آوے آپں بل بل نکلدیاں
کوٹھے تے تھال پیا
ٹر گیا ماہیا دے اگ سینے بال گیا

گوہ نال مطالعہ کرن نال پتا لگدا اے پئی سے دے نال نال لوک گیتاں دی زبان وی بدلدی رہندی اے کیوں جے ایہہ گیت سینہ بہ سینہ نسل در نسل

سفر کر دے نہیں۔ ایسی لئی سنگھی دی گھری وانگوں گھرے نال گھر اجڑاگا آؤندا اے۔ پر زمانے دے نال نال لفظاں دیاں شکلاں تے معنی بدلے رہن لہن۔ جیہڑے لفظ مُردہ ہو جان دے نہیں اوہ اپنے آپ ایہناں گیتاں وچوں باہر نکل جان دے نہیں تے اوہناں دی تھاں زندہ تے چالو لفظ گیتاں وچ لہن لہن۔ جان دے نہیں۔ ایہہ وجہ اے پئی صدیاں لکھن دے باوجود وی ایہناں لوک گیتاں دی زبان اکا اوہو اے۔ جیہڑی اج کل بولی تے کجھی تے کجھی جان دے نہیں۔ جیویں ایہہ لوک گیت صدیاں پرانا اے پر ایہدی زبان اج دی پنجابی زبان اے تے ایہدے وچ کوئی اجیہا لفظ وکھالی نہیں دیندا جیہڑا متروک ہو گیا ہووے۔ مثلاً:

سوہے وے چیرے والیا پھل نکران دے
نکران لائی بہار میلے متراں دے
سوہے وے چیرے والیا پھل توری دا
توری کلاں مردوی نخر گوری دا

پنجاب دے مشہور لوک گیتاں وچوں لوری، تھال، ماہیا، ڈھولا، پپ، بولیاں، دوہڑے، چھلا، جگنی، گدا، سسی، جھممر، ککھی تے گھوڑیاں زیادہ مقبول نہیں۔ ایہناں وچوں ”ماہیا“ اپنے وکھرے رنگ ڈھنگ تے گاؤن دی لہر پاروں دوہے گیتاں وچ خاص ایچ رکھدا اے۔

1- ماہیا

ماہیا صدیاں توں لگا آ رہیا لوک گیت اے۔ جیہدے وچ محبوب نال ڈاڈھی محبت دا اظہار کیتا جاندا اے۔ ایہدے وچ وچھوڑے تے بے چینی دا بوہتا بیان ہوندا اے۔ جیویں:

سوئے دا کل ماہیا

لوکاں دیاں روناں اکھیاں ساڈا رونا ای دل ماہیا

سیانیاں دا خیال اے پئی ماہیا دا لفظ ماہ توں نکلیا اے جس دا مطلب اے چن۔ محبوب چونکہ چن ورگا ہوندا اے ایسی پاروں اوس نوں ماہی یا ماہیا آکھیا جاندا اے۔ ماہیا اصل وچ ڈیڑھ مصرعے دا لوک گیت اے۔ ایہد اپہلا ادھا مصرعہ ہوندا اے تے دو جا پورا تے مکمل مصرعہ ہوندا اے۔ پہلے ادھے مصرعے وچ پنجاب دے وسیب دے جھلکارے ہوندے نہیں نالے ایہہ قافیے دی گونج پیدا کردا اے۔ دوہے مصرعے وچ اصل جذبہ تے خیال بیان کیتا جاندا اے جیہدے وچ مفہوم دے مکمل ہون دے نال نال قافیے دی گونج دی پیدا ہوندی اے۔ ایہہ دو جا مصرعے سن دیاں ساراں من وچوں ہوک اٹھدی اے تے جذبیاں وچ تھر تھلی مچ جان دے اے:

اک بوٹا اتاردا اے

لے لے ناں تیرا جگ بولیاں ماردا اے

☆

چن چڑھیا پہاڑ چھپے

وسدی میں اجڑ گئی پردیسی یار چھپے

☆

پاگے وچ کھٹا کوئی نہ

اُس گھر کیہ وسنا جتے بجلی دا پکھا کوئی نہ

ماہیا نچ تے پورے پنجاب والوک گیت اے پر خاص طور تے پونٹھو ہار دے علاقے وچ ایہہ لوک گیت چوکھا مقبول اے۔ ماہیا عام طور تے شادی ویاہ ہونے اُتے ڈھوکی نال گایا جاندا اے پر کھیتاں وچ کم کردے گھرو، روٹی لے کے جانڈیاں سوانیاں وی کھلے میداناں وچ ماہیا گاؤندیاں نیں۔

کڈا لگا اے دوانی نوں

سانوں روگ لاؤن والیے شالا لگے نی جوانی نوں

☆

حقے دیاں ست نریاں

منگ میں نہیں چھڈنی بھانویں لگ جان ہتھ کڑیاں

لوری

لوری صدیاں پرانا لوک گیت اے۔ ایس گیت داسمبندھ انسان دی مڈھلی رہتل نال اے جدوں اوہ غاراں دادستیک سی تے حالے بولنا نہیں سی سکھیا۔ سے دی اک ماں اپنے اڑی پے روندے بال نوں پُچپ کر ان واسطے اوں اوں تے آں آں کر دی سی تے لوری دیندی سی۔ جس سے بندے نے بولنا سکھیا لوری گیت نوں الفاظ مل گئے۔

لوری وچ ماں دی مامتا، بال دی صحت دی دعا، اوہدے مستقبل دے سہانے سنے، خوشیاں تے دکھاں دا بیان، رزق دی خوشحالی، فصلاں لئی دعا، اس تے پیشو آں لئی دعا، ساکاں چاری وغیرہ سبھی کجھ بیان ہوندا اے یعنی لوریاں وچ دلہن پنجاب دی وسوں دی مکمل تصویر دکھالی دیندی اے۔ جیویں درلوری اے:

اے لہڑ بھڑ باوے دا

باوا کنک لیاوے گا

باوی بہہ کے چھٹے گی

ماں پونیاں وٹے گی

ایہناں لوریاں وچ انگاں ساکاں نال محبتاں تے نفرتاں دا ذکر وی ہوندا اے۔ جویں بھابی تے ننان دارشتا اے جس دا ذکر لوری وچ انج ملدا اے:

اے اللہ کا کا توں

تیرے بودے پے گئی جوں

کڈھن والیاں بھابیاں

کڈاؤن والا توں

ڈھولا

ڈھولا وی پنجاب دا مقبول لوک گیت اے ڈھولا توں مراد محبوب اے۔ جیہڑا ڈھول ساز وانگوں سوہنا لگدا اے جس نال مل کے انگ انگ نچ اٹھدا اے نال دے سٹے جذبے جاگ پیندے نیں۔ ڈھولا اک اچھا لوک گیت اے جیہدے وچ حقیقت تے مجاز، معرفت تے تصوف، عشقیہ داستاناں، جویہ شعر، رزمیہ، مذہب تے رزمیہ داستاناں بیان کیتیاں جانڈیاں نیں۔

ڈھولا وچ محبوب دے وچھوڑے دا بیان تے وچھوڑے وچ دل اُتے وا پرن والیاں حالتاں دا ذکر ہوندا اے۔ جیویں اک ڈھولا اے
 بازار و کیندی ہنگ وے
 میری تساں دے بُت وچ جند وے
 تے بُت رکھ ساہمنے۔۔۔ جی وے ڈھولا
 ڈھول چن وے
 لکھاں اساں نمیاں توں اک من وے

ڈھولا لوک گیت وچ کنیں بندے دے الفاظ اکثر آؤندے نیں تے کئی ڈھولے ایہناں لفظاں نال ای شروع ہوندے نیں:
 - کناں نوں سوہنے بندے سرتے بودیاں ہین کھکیاں
 کنگناں موہری ملی مگر چوڑیاں کھلیاں ہین جھکیاں
 ڈھولا وچ جواناں دی بہادری دے جس وی گائے جانداے نیں۔ جیویں احمد خان کھل دے ڈھولے نیں:
 - کال بلیندی نارد نشہ پیتا اے بھنگ دا
 خان احمد کوٹوں پیا چڑھا سمانا کر کے جنگ دا
 نفران مورنی پیڑ لیاندی اوڈھا چھکیا تنگ دا
 نال اوہدے سیدا بھول دا جیہڑا ثانی اے تمر لنگ دا

4- بولیاں

بولیاں جمع اے تے ایہہ او احد بولی اے، بولی دا مطلب اے، بول مارنا، طعنہ دینا، مہنا مارنا، قول تے قرار نبھانا۔ بولیاں پنجابیاں دے لہو وچ رچیاں
 ویاں ہویاں نیں۔ اوہناں دے انگ انگ وچ بولیاں داسرور جھومر پاؤندا تے چھلکاں ماردا اے۔

- ساڈا دیس سہاگن سارا
 تے چپے چپے کھوہ وگدے

بولی اصل وچ اک مصرعے دا لوک گیت اے جس نوں توڑ کے دو مصرعیاں وچ ونڈ لیا جاندا اے۔ ایس طرح بولی نوں گاؤنا آسان ہو جاندا اے تے
 اوہدے وچ تاثر پیدا ہو جاندا اے۔ بولی وچ بے ساختگی ہوندا اے۔ کوئی جذبہ جیہڑا فوری طور تے من وچ تھر تھلی پا دیندا اے تے اپنے اظہار لئی بندے نوں
 مجبور کر دیندا اے، اوہ اک مصرعے دی شکل وچ ظاہر ہو جاندا اے۔ جیویں:

- تیرے لوگ دا پیا لشکارا
 تے ہالیاں نے ہل ڈک لئے

بولی وچ ردیف قافیے دی پابندی نیں ہوندا تے نہ ای لفظی تراش خراش تے موزوں ورتوں دا خیال رکھیا جاندا اے۔ ایہدے وچ جذبے آپ
 مہارے اپنے لفظ لے کے ظاہر ہوندے نیں:

- کتے نکریں تے حال سداواں
 ڈکھاں وچ جند رُل گئی

بولیاں وچ وڈکیاں دے صدیاں دے تجربے، ڈوہنگے مشاہدے تے سیانف دیاں گاماں تے مذہبی مضمون وی بیان کیے جان دے نیں۔

گورا رنگ ٹیپیاں دی ریتا
 واء آئی اڈ جائے گا
 وچ سکھاں دے یار جھیرے
 دکھاں وچ کون دردی

5۔ تھال

ایہہ لوک گیت وی اے تے لوک کھیڈ وی۔ گڑیاں چڑیاں دوپہر سے کسے گھنے رُکھ دی ٹھنڈی چھانویں بہہ کے گاؤندیاں نیں تے نالے گیند نال کھیڈ دیاں نیں۔ کڑیاں وارو واری ہتھاں دی تلی دیاں ضرباں نال مسلسل گیند اچھا ل دیاں نیں تے نال نال تھال گیت گاؤندیاں نیں۔ ایس لوک گیت دے ہر بندہ آخری بول ایہہ ہوندا اے۔

آل مال، ہو یا پورا تھال

ایس لوک گیت وچ عام طور تے سارے رشتہ داراں دا ذکر ہوندا اے تے اوہناں نوں چنگے لفظاں نال یاد کیتا جاندا اے۔ تھال وچ ماں نوں رانی، پو نوں ساہوکار، نواب یا تھانیدار آکھیا جاندا اے۔

لوری تے تھال وچ فرق ایہہ اے پئی لوری ماں دی دعا ہوندی اے تے تھال وچ اوس ویلے دے جذبے ہوندے نیں جس ویلے کڑی صرف دھی ہوندی اے یا بھین یا نند ہوندی اے۔ اک مشہور تھال انج اے:

کوٹھے اُتے گنا

ویر میرالما

بھا بو میری پتلی

اودے تک مچھلی

میں تے مچھلی ناناؤن گیاں

لنڈے پیل پٹھ

لنڈا پیل ڈھے گیا

مچھلی آگنی پٹھ

مچھلی دے دو مامے

تیجا آیا جیٹھ

جیٹھ دی میں روٹی پکی

اُتے پایاں تورییاں

جیون ویریاں دیاں گھوڑیاں

آل مال، ہو یا پورا تھال

6- ککھی

تھال واٹگوں ککھی وی اک کھیڈاے تے نالے لوک گیت اے۔ پنڈ دیاں کڑیاں چڑیاں جدوں گھر دے کم کاج توں ویہلیاں ہو جاندیاں نہیں تھال کے ککھی پاؤندیاں نہیں نالے گیت گاؤندیاں نیں۔ ککھی دا مشہور گیت اے:

ککھی کلیر دی ککھی کلیر دی
 پگ میرے دیر دی
 دوپٹا میرے بھائی دا
 فنے مونہہ جوئی دا
 ککھی پان آئی آں
 بادام کھان آئی آں
 بادام میرا مٹھا
 میں دیرے دا مونہہ ڈٹھا

7- گدا

گدا ناچ وی اے تے لوک گیت وی اے۔ گدا چاننیاں راتاں وچ جادو جگاؤن والا اوہ ناچ اے جیہدے وچ ہر رنگ روپ تے ڈیل ڈول دیاں گویاں شریک ہوندیاں نیں۔ گدا پاؤن والیاں نیاراں کھٹیاں ہو کے دائرے دی شکل وچ کھلو جاندیاں نیں۔ فیر کڑیاں گیت شروع کر دیندیاں نیں۔ دو کڑیاں دائرے وچوں نکل کے نچدیاں نیں تے باقی کڑیاں تاڑی مار دیاں نیں تے نالے گیت گاؤندیاں نیں۔ ایس طرح گدا بچ جاندا اے، دھرتی گونج اٹھدی اے، دلاں دیاں دھڑکنناں تیز ہو جاندیاں نیں۔ جذبے پورے جو بن اُتے آ جانداے نیں، فیر وارو واری دو دو کڑیاں دے جوڑے دائرے وچوں نچدے نچدے نکلدے نیں۔ گدا گا کے نالے بچ کے دائرے وچ پرت جانداے نیں۔ ایس طرح اک گیت مگروں دو جاتے دو جے مگروں تریجا گیت شروع ہو جاندا اے۔

ایہناں گیتاں وچ زنانی دا اپنے پیو، ماں، بھراتے خاوند نال پیار ظاہر ہوندا اے۔ اک گدے دے بول نیں:

س میری نے چیر کرایا
 اُتے پئے گئی ریت
 ہن کیوں رونی ایں
 شیشہ پھڑ کے دیکھ
 ہن کیوں رونی ایں

8- گھوڑیاں

ویاہ شادی دے موقعے اُتے جدوں لاڑا سہرا بھندا اے تے گھوڑے اتے سوار ہوندا اے اوں سے لاڑے دیاں بھیناں گھوڑے دی واگ پھڑ کے گھوڑیاں گاؤندیاں نیں تے بھرا کولوں واگ پھڑائی دی رقم منگدیاں نیں۔ ایہناں لوک گیتاں وچ پُر خلوص جذبیاں دی سچائی، مٹھاس، بھین دی بھرا نال نسبت، ماں پیوئی د عاواں، بھرا دے مستقبل دے سنے، آؤن والی بھرجائی دی سدھر ہوندا اے۔ اک گیت اے:

اٹھ ویرا لے گھوڑی بھینا ویڑے جا
 بھینا دے من شادیاں، اوہدے سائیں دے من چاء
 نی گھوڑی پئی کوڑے راہ
 نی گھوڑی چکدی ہریا گھاہ
 نی گھوڑی چڑھیا بالڑا
 نی گھوڑی سانول سیو
 اٹھ ویرا لے گھوڑی، بابے ویڑے جا
 بابے دے من شادیاں، دادی دے من چاء
 نی گھوڑی پئی کوڑے راہ
 نی گھوڑی چکدی ہریا گھاہ
 نی گھوڑی چڑھیا بالڑا
 نی گھوڑی سانولی سیو
 اٹھ ویرا لے گھوڑی، بھائیے ویڑے جا
 میرے بھائیے دے من شادیاں، بھابو دے من چاء

9۔ سہاگ دے گیت

سہاگ رے گیت اوہ ہوندے نیں جیہڑے ویاہ شادی وچ گائے جانڈے نیں۔ ایہناں گیتاں وچوں سٹھنیاں، چھند، گھوڑیاں تے رخصتی دے گیت
 چوکھے مقبول ہوندے نیں۔

ویاہ سے کئی رسماں ریتاں کیتیاں جانڈیاں نیں۔ جیویں مہندی دی رسم، تیل چڑھاؤن دی رسم، مائیاں دی رسم، وٹا ملن دی رسم وغیرہ۔ ہر رسم اُتے
 موقعے دے مطابق سہاگ دے گیت گائے جانڈے نیں۔ جیویں رخصتی دے سے ایہہ گیت اکثر گایا جاندا اے:

ساڈا چڑیاں دا چنبہ اے باہل اساں اڈ جانا
 ساڈی لمی اڈاری اے باہل کیہڑے دیس جانا
 تیرے محلاں دے وچ وے باہل ڈولا نہیں لنگھدا
 دو بوہے پٹ پھڈاں دھینے گھر جا اپنے
 تیرے سوہنے باگاں وچوں باہل ڈولا نہیں لنگھدا
 دو ٹاہن وڈا پھڈاں گا دھینے گھر جا اپنے

دینیں دینیں وے بابلا اوس گھرے
 جتھے سس بھلی سوہرا پردھان ہووے

سرخینیاں	سَدَن	نوں	سَس
ہووے	مالک	دا	سُوہرا
ہووے	دان	تیرا	ہُن
جس	وڈڑا	گا	تیرا
ہووے	ہُن	تیرا	باہل

10- سٹھنیاں

جس سے جج ڈھکدی اے تے وہہٹی والے جج داسواگت کردے نیں اوس سے وہہٹی دیاں سکھیاں، سہیلیاں، رشتہ دارزنانیاں سٹھنیاں دسے گیت گاونڈیاں نیں۔ ایہناں گیتاں وچ لاڑے نوں اوہدے ماں پو، بھیناں بھراواں تے رشتہ داراں نوں طعنے مہنے دتے جانڈے نیں۔ اصل وچ سٹھنیاں اناں گلوئی دے سوہریاں نال شرارتاں تے چھیڑ چھاڑ کیتی جانڈی اے۔ اک سٹھنی ایس طرح اے:

لاڑیاں کسو تریا

تیری ماں منجی تے مو تریا

اوہدی جلی سکے پائی

تینوں اے وی شرم نہ آئی

لاڑیا کسو تریا

تیری ماں منجی تے مو تریا

اوہدی جلی سکے پائی

تیری ماں نوں شرم نہ آئی

ہیونہ پڑھیا تے دادانہ پڑھیا

منڈا حرام داسپتے نہ وڑیا

تھوڑا تھوڑا کھایا بے

گلیاں نہ ترکا یا بے

دانے تے منگدا ابرگنی دا

وے تلجیو۔۔۔ لچ تہانوں میں

ساڈے تے دیہڑے مڈھکئی دا

بہنہی تے تپدی میں

11- چھلا

ایہہ دی قدیم لوک گیت اے۔ پنجاب دے مختلف علاقیاں وچ مختلف انداز نال گایا جاندا اے۔ ایہہ خاص زنانیاں دا گیت اے، ایس گیت وچ نام طور تے تن مصرعے ہوندے نیں، جیویں:

چھلا پاتی کھڑیاں ہک مینڈی نہیں پئی لاہندی سک
سکوں تینڈی پئی ہے چھک جانی منہ ڈکھائیں چا

12- ٹپے

پنڈاں تھانوں وچ ٹپے بڑے شوق نال گائے جانڈے نہیں۔ ایہہ لوک گیت ماہیادی اک قسم اے۔ ایہدے وچ وی ڈیڑھ مصرع ہوندا اے۔ پہلا ادھا مصرع تک دا ہوندا اے تے ایہد اکم صرف دو بے مصرعے نوں وزن، قافیہ تے ردیف مہیا کرنا ہوندا اے۔ فیروی پہلے ادھے مصرعے دی تک وچ وی اپنا ای سن ہوندا اے۔ ایہدے وچ پنجاب دے من موہنے منظر، درختاں، فصللاں تے جانوراں بارے عام مشاہدیاں دا ذکر ہوندا اے۔

بھریاں جھناواں، وگدا پانی، بدل تے جن، ورھدا مینہ، امی دا بوٹا، چٹا گٹڑ، پیری دا بور، بوہڑ دیاں گولہاں، توت دیاں جھمکاں، پتراناں دے، ساگ، چنے دیاں ماہلاں، غرض ہر اوس شے دا ذکر ہوندا اے جیہڑی ساڈی دستوں تے رحل دا حصہ اے۔

دکھو دکھ علقیاں وچ ٹپے دانان وی دکھو دکھ اے۔ ساندل بار وچ ایہوں ماہیا، کانگڑے وچ سی، ایہٹ آباد دے علاقے وچ قینچی تے ہور تھانواں تے بٹوے کہندے نیں۔ ٹپے جذبیاں دا عکاس تے ترجمان ہوندا اے۔

امی دا بوٹا ای

تیرے بناں وے ماہیا ساڈا جیونا جھوٹھا ای

☆

پیری نوں بور پیا

چنگی بھلی کھڈی دی نوں قسمت نے گھیر لیا

13- جگنی

جگنی بارے دسیا جاندا اے پئی پرانے زمانے وچ اک زیور دانان سی۔ اوس زیور نوں موضوع بنا کے ہر طرح دے جذبے تے سوچاں بیان کیتیاں جاندیاں سن، جیویں:

جگنی کرے سجاں نال پیار

میری جگنی دے دھاگے چار

اللہ بسم اللہ میری جگنی

کھاوے روٹی نال اچار

کچھ لوکاں دا خیال اے پئی پڑوی واساں دی اک کڑی دانان جگنی سی جیہڑی بڑی سونی سی۔ اوہ گھروں ادھل گئی سی فیراوہ جو گن ہو گئی سی تے صحراواں دا تھکدی رہی۔ ایس لوک گیت وچ جگنی دانان لے کے ہر طرح دے موضوع دیاں گلاں کیتیاں جاندیاں نیں۔ جیویں:

منڈے لے کتاباں نے

جگنی جاوڑی مدرے

سائیں میریا جگنی کہندی اے

مولوی کھڑ کھڑ پیاہے

ایہہ نام اللہ دالبندی اے

☆☆☆